

Téma : **ŽALÚDOK HZ**

- vakovitý orgán uložený v brušnej dutine, zhromažďovanie krmiva = čiastočne trávi a upravuje na trávenie v črevách

JENOKOMOROVÝ ŽALÚDOK

- kôň a ošípaná = tvar pretiahnutého, čiastočne splošteného vaku
- vstup pažeráka = otvor **KARDIA**, druhý otvor **VRÁTNIK** / pylorus / = prechod do tenkého čreva
- žalúdočná šťava = a/ **HCL** : pôsobí na stráviteľnosť bielkovín b/ **ENZÝMY** : **pepsín**, **katepsín** – trávenie bielkovín, **žalúdočná lipáza** – tuky
- žalúdočná šťava teliat = enzým **CHYMOZÍN** : zrážanie bielkovín /SYRIDLO/
- mikroorganizmy = hlavne baktérie mliečneho kvasenia + baktérie /streptokoky/ kvasinky

DVOJKOMOROVÝ ŽALÚDOK

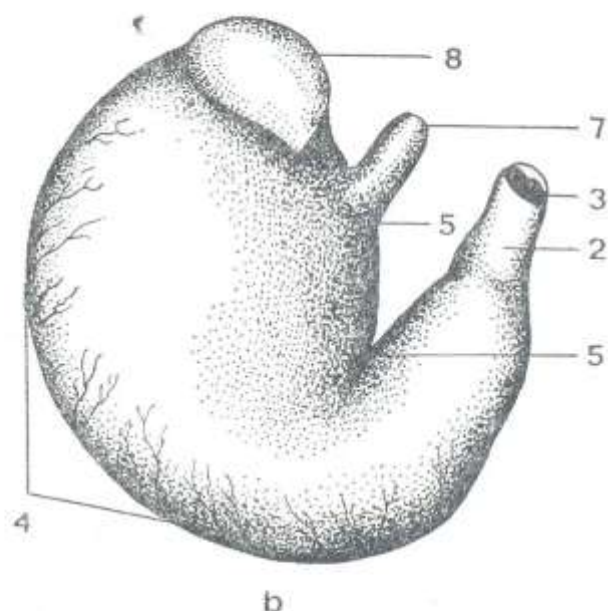
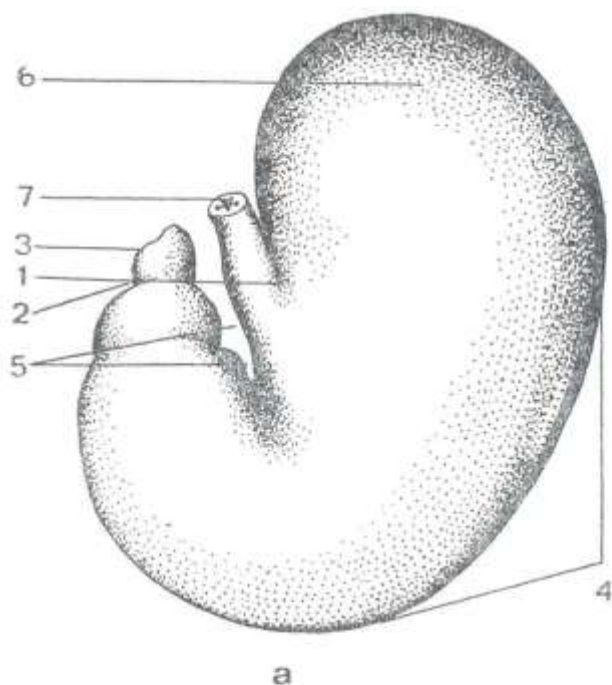
- hydina = žľaznatý + svalnatý
- žľaznatý = priame pokračovanie pažeráka, veľa žliaz
- svalnatý = drobné zrníčka piesku, kamienkov : rozomielanie krmiva

VIACKOMOROVÝ

- bachor / HD = 100 – 200 l objem /, po narodení nie je plne funkčne spôsobilý, pežerákový žľab umožňuje krmivu – mlieko, obídanie bachora
- vo veku 45 dní pri včasnom odstave teliat = plnohodnotné trávenie živín objemového krmiva a vo veku 4 mesiacov definitívnu veľkosť
- čepiec = najmenší z predžalúdkov je medzi bachorom a bránicou
- HD len niekoľko cm od srdca, riziko = ostré telesa / klince, drôty / : prepichnúť čepic + bránicu + osrdcovník
- kniha = guľovitý tvar, sliznica = početné tenké vysoké zriasnenie ako listy knihy
- slez = vlastný žalúdok prežúvavcov, žalúdočná šťava = enzým pepsín a chymozín + HCL
- chymozín zráža bielkovinu mlieka = prírodné syridlo : 1 molekula vyvráža 800 000 * viac mliečnej bielkoviny, než je jej hmotnosť

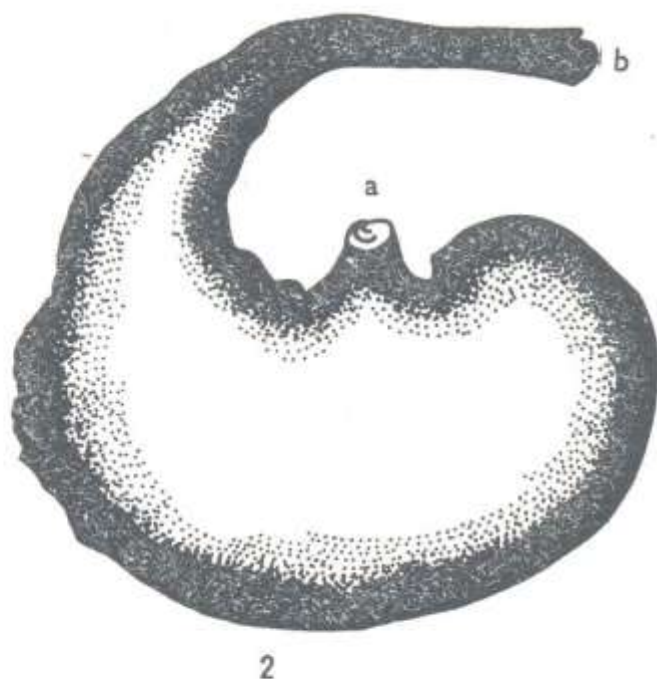
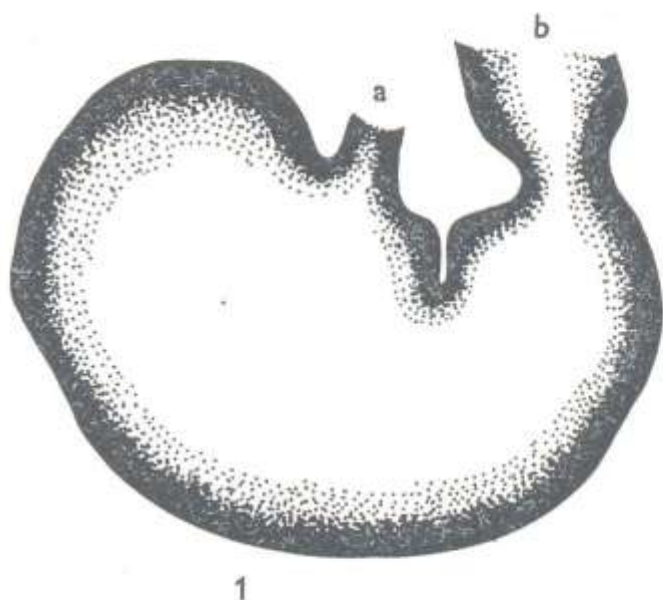
VÝZNAM PREDŽALÚDKOV

- prehltnutie hltu krmiva = bez dôkladného rozdrobenia a preslinenia, živiny zostávajú uzavreté v neporušených rastlinných bunkách krmiva : problém pre enzýmy
- v čase pokoja návrat krmiva do ústnej dutiny = dôkladné prežúvanie + preslinenie
- po opätovnom prehltnutí = trávenie
- **MIKROFLÓRA**
- celulotické baktérie = rozrušujú štruktúru rastlinných pletív : základ chemickej stavby povrchových štruktúr polysacharid – vlákna / $C_6H_{10}O_5/n$ a výživný obsah sa sprístupňuje tráveniu = 40 – 45 % vlákna sa skvasuje v predžalúdkoch
- bachorové baktérie = producenti vitamínov B1 tiamín, B2 riboflavín, B12 cobalamin
- **MIKROFAUNA**
- prvoky / protozoa / = nálevníky, meňavky, bičíkovce : v 1 ml bachorovej šťavy 20 – 80000 nálevníkov – pri mechanickom trávení rozdrubujú vlákna vlákna = zväčšuje sa povrch krmiva : účinnejšie pôsobenie enzýmov
- mikroorganizmy tiež syntetizujú bielkoviny vlastného tela z bachorových látok a po presune do ďalších orgánov TS sa trávia = prežúvavec z plnohodnotnej bielkoviny ich tela využije uvoľnené aminokyseliny na stavbu svojich telesných bielkovín = za 24 hodín 950 g bielkovín v telách mikroorganizmov, z nich uhradiť 25% aminokyselín na stavbu svojich telesných bielkovín

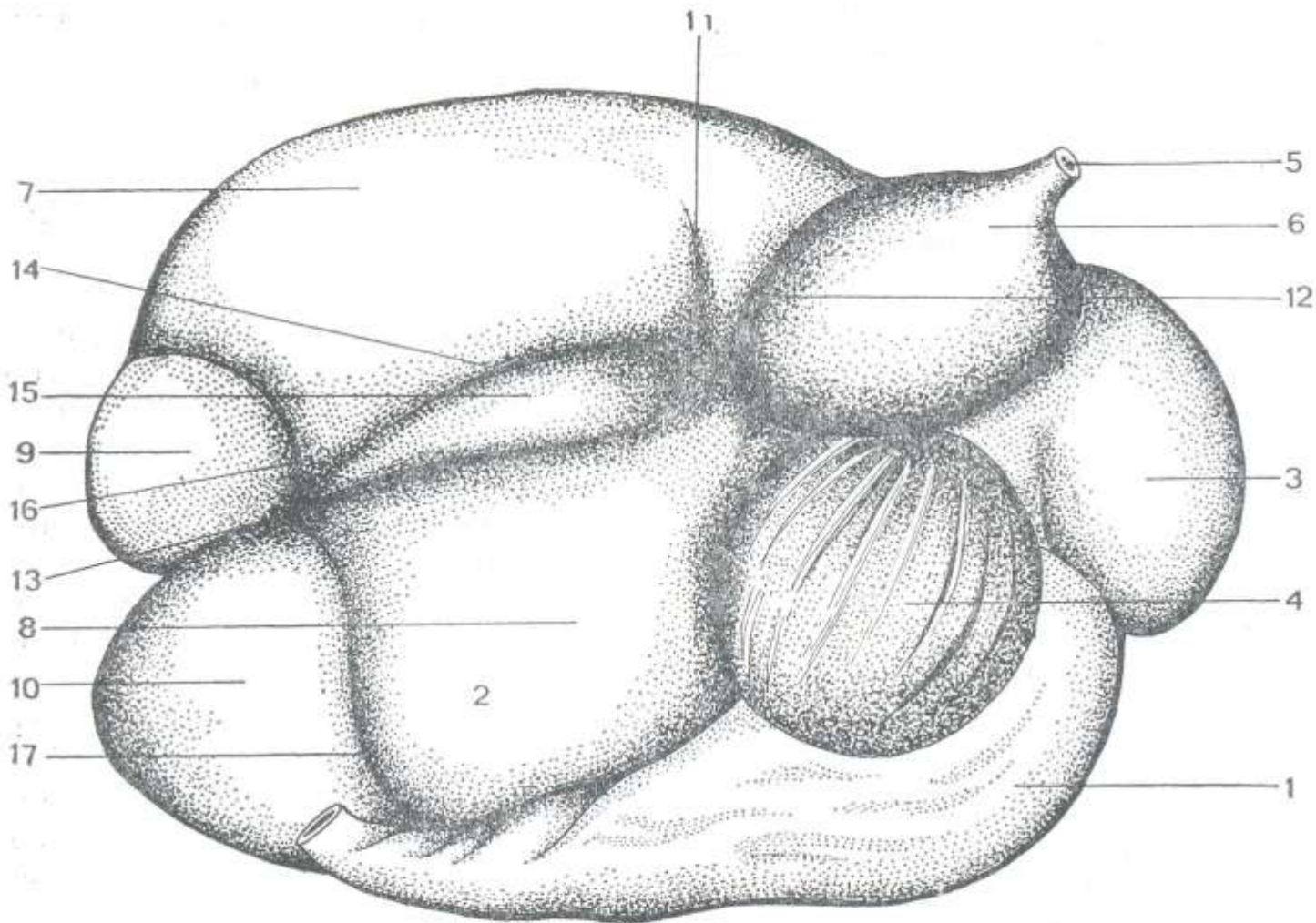

65. Žalúdok

a — koňa (pohľad na bránicovú plochu), b — ošípanej (pohľad na útrobnú plochu);
 1 — česlo, 2 — vrátnik, 3 — dvanástnik, 4 — veľké zakrivenie, 5 — malé zakrivenie,
 6 — slepý vak, 7 — pažerák, 8 — slepý váčik

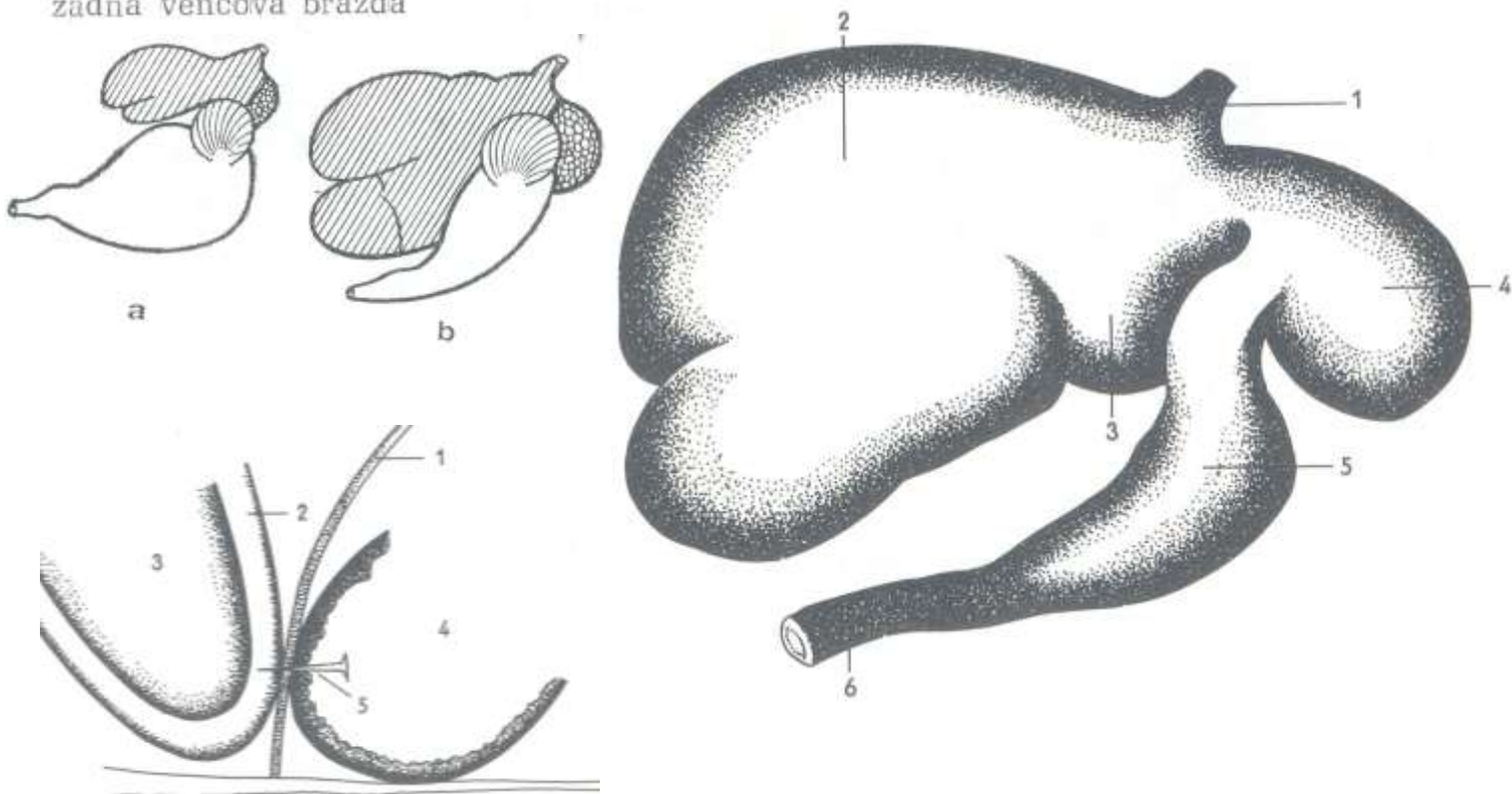

38. Žalúdok: 1 — ošípanej, 2 — koňa, a — pažerák, b — dvanástnik

67. Predžalúdok a slez hovädzieho dobytku pri pohľade sprava

1 — slez, 2 — bachor, 3 — čepiec, 4 — kniha, 5 — pažerák, 6 — predžalúdková predsieň, 7 — dorzálny bachorový vak, 8 — ventrálny bachorový vak, 10 — ventrálny slepý vak, 15 — bachorový ostrovček, 16 — horná zadná vencová brázda, 17 — spodná zadná vencová brázda

HCl má mnohostranný význam. Vytvára v žalúdku silne kyslé prostredie nevyhnutné pre pôsobenie pepsínu, uľahčuje vstrebávanie niektorých minerálnych látok (napr. premenou na rozpustnú soľ), bráni znehodnocovaniu vitamínov B1, B2 a C a ničí veľa choroboplodných mikroorganizmov, a tak zabraňuje ich prieniku do čreva.

Meňavky sú **jednobunkové organizmy** s premenlivým tvarom. Niektoré druhy majú v tele drobnú schránku, mnohé sú však bez oporných štruktúr a vyzerajú ako mikroskopická kvapka rôsolu.

Meňavky sa **pohybujú prelievaním častí tela** do smeru, kam sa chce pohnúť, za nimi potom nasleduje aj zvyšok tela. Živia sa tak, že obtečú čiastočku potravy a vstrebajú ju.